

Nytt tema på skadedyrkurs

- Bygningsslære
 - Hvilke konstruksjonsmessige forhold skaper gode/dårlige forhold for skadedyr?
 - Eks. temperatur, fukt, drenering, isolasjon, spredningsveier, kabelganger
 - Hva bør skadedyrbekjempere passe på ved bekjemping,
 - Eks. membraner, skjulte anlegg
- Foreleser: Trond Bøhlerengen, SINTEF

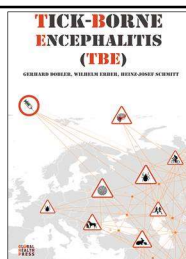
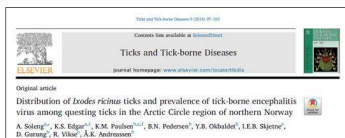

Flått

- Utbredelse av flått og patogener langs kysten fra Rogaland til Østfold (egne studier i Sverige og Danmark)
- Atferd av flått mht årstid, temperatur og luftfuktighet
- Modelleringsstudie som omhandler tetthet av flått og patogener i henhold til vegetasjon
- Sesongvariasjon av patogener i Mandal, fra 2018 også fra Horten og Brønnøysund
- Annet prosjekt: Vestlandet og nordover, Russland

Flått-artikler

- **Distribution of Ixodes ricinus ticks and prevalence of tick-borne encephalitis virus among questing ticks in the Arctic Circle region of northern Norway.** Soleng A, Edgar KS, Paulsen KM, Pedersen BN, Okbaldet YB, Skjetne IEB, Gurung D, Vikse R, Andreassen AK. Ticks Tick Borne Dis. 2018 Jan;9(1):97-103
- **Bokkapittel om «TBE in Norway».** Paulsen, K.M., Vikse, R., Soleng, A., Edgar, K.S., Dudman, S., Wiklund, B.S. & Andreassen, A.K. (red. Dobler et al.)

folkehelseinstituttet

Veggedyr

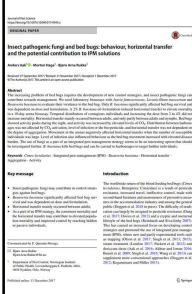
- Kontinuerlig forskning gjennom mange år
- Virkning av varmebehandling, tørkepulver og sopp
- Atferd ved varmebehandling
- Forvaltningssystemer – optimalisering
- Mer om dette fra kl. 13 i dag!

folkehelseinstituttet

Veggedyr-artikler

- **Mortality, fecundity and development among bed bugs (*Cimex lectularius*) exposed to prolonged, intermediate cold stress** Rukke, B.A., Hage, M., Aak, A. Pest Management Science, Volume 73, Issue 5, 1 May 2017, Pages 838-843
- **Insect pathogenic fungi and bed bugs: behaviour, horizontal transfer and the potential contribution to IPM solutions** Aak, A., Hage, M., Rukke, B.A. Journal of Pest Science 13 December 2017, Pages 1-13
- **Temperature stress deteriorates bed bug (*Cimex lectularius*) populations through increased mortality, reduced fecundity and decreased offspring success.** Rukke, B.A., Sivasubramaniam, R., Birkemoe, T., Aak, A. PLOS ONE 25 January 2018

folkehelseinstituttet

Skjeggkre-prosjekt

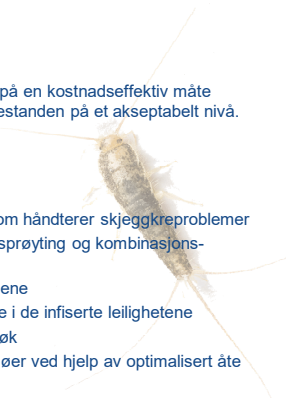
- Norsk hussopp forsikring
 - Henriette Woxen, Øyvind Magerøy, Luca Olsen, Ragna Byrkjeland
- Folkehelseinstituttet
 - Anders Aak, Bjørn Arne Rukke, Morten Hage, Preben Ottesen
- Faggruppe
 - Espen Roligheten (BBY - Oslo), Rentokil initial, Anticimex, Pelias norsk skadedyrkontroll, Nokas skadedyrkontroll, ABS skadedyrkontroll, Mycoteam
 - Protector, IF forsikring, Sparebank 1 forsikring og Storebrand holdes informert om prosjektet og inviteres til deltagelse ved behov

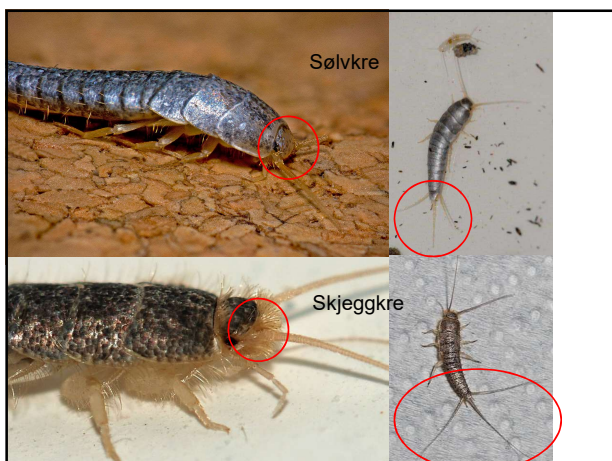
• Hovedmål

- Finne en bekjempingsmetode som på en kostnadseffektiv måte fjerner skjeggkre helt eller holder bestanden på et akseptabelt nivå.

• Delmål

- Heve kompetansen blant aktører som håndterer skjeggkreproblemer
- Kvantifisere effekten fra feller, åte, sprøyting og kombinasjonsbehandling i felt
- Kvantifisere kostnadene ved metodene
- Beskrive habitat og miljøparametere i de infiserte leilighetene
- Beskrive adferd knyttet til næringssøk
- Bekjempe skjeggkre i simulerte miljøer ved hjelp av optimalisert åte

• Sølvkre

– Utseende

- Sparsomt behåret i ansiktet
- Haletråder 1/2-part av kroppens lengde
- Ensfarget

– Levevis

- Fuktig
- Liker sukkerholdige varer

• Skjeggkre

– Utseende

- Tett behåret i ansiktet
- Haletråder like lange som kroppens lengde
- Flekkete

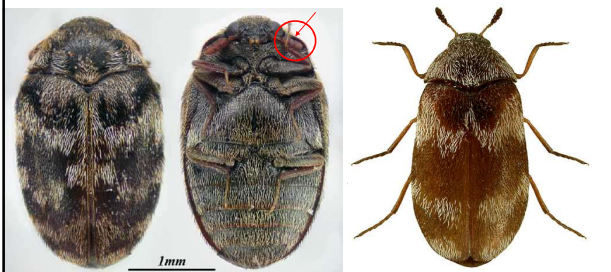
– Levevis

- Fuktig og tørt
- Altetende, ikke spesielt sukker

Australsk pelsbille, *Anthrenocerus australis*

Sebraklanner

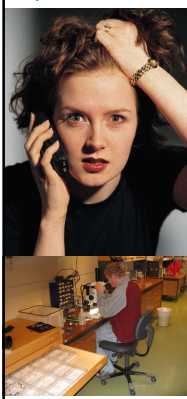
Nytt viktig skadedyr?

- Australsk pelsbille, *Anthrenocerus australis*
- Larvene er tekstilskadedyr på ull og pels
- Voksne er pollenetere på blomster
- I Australia resistent mot permethrin
- Kom til Europa i 1994
- Raskt ekspanderende i Mellom-Europa og Storbritannia
- Norge: Bergen og Sandnes (2018)
- For kaldt for de voksne i Norge?
- Ikke i øvrige Nordiske land enda?

Tjenester

- Skadedyrtelefonen
 - 21 07 77 00, kl. 13-14, for publikum
 - Populært tiltak, mange henvendelser
 - Skadedyrbekjempere og helsepersonell kan ringe utfor denne tid på 21 07 70 00
- Identifikasjon av skadedyr
 - Midlertidig uten akkreditering
 - Nytt datasystem: fra ENTBAS til Labware